

УДК 159.9:378]:005.32(045)

DOI <https://doi.org/10.32840/2663-6026.2019.3-2.8>

Л. В. Кондрацька

кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти
Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради

О. С. Шукалова

кандидат психологічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти
Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської обласної ради

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО КЕРІВНИКА В ОСВІТІ

Цю статтю спрямовано на вивчення психологічних особливостей формування професійної компетентності майбутнього керівника в освіті. Саме від професійної компетентності керівника залежить конкурентоспроможність закладу на ринку освітніх послуг і забезпечення якості освіти. Професіоналізм управлінської діяльності керівника освітнього закладу – це сукупність компетенцій, які формуються в процесі професійної діяльності й дають керівнику змогу професійно виконувати управлінську діяльність у сучасних соціально-економічних умовах з урахуванням особливостей об'єкта управління, пов'язаних із вирішенням поставлених педагогічних завдань. Керівнику освітнього закладу необхідно вміти ставити цілі, конкретизувати їх у вигляді завдань, проектувати та планувати роботу освітнього закладу, організовувати педагогічний процес, діагностувати, аналізувати, здійснювати моніторинг освітньо-виховного процесу та ухвалювати управлінські рішення на основі даних моніторингу.

В умовах розширення функцій освітніх систем, орієнтації освіти на гуманізацію і професійно-особистісний розвиток суб'єктів педагогічних систем, найбільш затребуваними в освітньому закладі є не просто висококваліфіковані педагоги, а фахівці, здатні досліджувати освітній процес, планувати стратегії та тактики розвитку освітнього закладу та шляхи особистісно-професійного розвитку учнів, ухвалювати самостійні рішення, здійснювати корегувальну і контрольну-оцінюючу діяльність.

Формування базових професійних компетенцій майбутнього керівника відбувається у процесі вивчення фундаментальних дисциплін. Завданням сучасної освіти на сьогодні є її переорієнтація на визначення тих компетенцій, що забезпечують якість освіти, адекватну вимогам часу. В основі діяльності майбутнього керівника повинна лежати складна система його професійних і особистісних установок, стереотипів. При цьому важливо націлити всю роботу на корегування або вдосконалення професійно значущих переконань і ціннісних орієнтацій майбутнього керівника.

***Ключові слова:** компетенція, керівник освітнього закладу, система освіти, управлінська діяльність, менеджери освіти.*

Постановка проблеми. Пріоритетним завданням сучасної системи освіти – є підготовка кваліфікованого та конкурентоспроможного фахівця, який не лише володіє певним рівнем знань, умінь і навичок, але й може практично застосувати їх для успішного досягнення поставленої мети. За таких умов якісна професійна освіта має забезпечувати формування сукупності інтегрованих знань, умінь та якостей особистості – професійну компетентність фахівця. Тому **актуальною** є проблема формування професійної компетентності майбутнього керівника в освіті.

Керівник є центральною фігурою управління закладу освіти з його правом приймати те чи інше управлінське рішення. Саме від керівника та його

професійної компетентності залежить конкурентоспроможність закладу на ринку освітніх послуг і забезпечення якості освіти. Отже, на часі постає питання формування та розвитку професійної управлінської компетентності керівника закладу освіти, здатного відповідати на сучасні запити суспільства в галузі освітнього менеджменту.

Сучасний керівник освітнього закладу повинен мати такі якості особистості як готовність до безперервного розвитку, креативність, здібність до взаємодії, мобільність, аналітичні, прогностичні та інші здібності. Тому в умовах розширення функцій освітніх систем, орієнтації освіти на гуманізацію і професійно-особистісний розвиток суб'єктів педагогічних систем, найбільш зажаданими

в освітньому закладі є не просто висококваліфіковані педагоги, а фахівці, здатні досліджувати освітній процес, планувати стратегії та тактики розвитку освітнього закладу та шляхи особистісно-професійного розвитку учнів, ухвалювати самостійні рішення, здійснювати корегувальну і контрольно-оцінюючу діяльність.

Інноваційні процеси та соціально-економічні умови розвитку держави, на сучасному етапі, зумовлюють необхідність випереджального розвитку освітньої галузі, модернізації управління освітою, якою передбачено «підвищення компетентності управлінців усіх рівнів» [5], а також принципово змінюють суть і механізми людської взаємодії, пріоритети життєвих цінностей та ідеалів, філософію і психологію освіти, роль особистості у суспільстві.

Підтримку режиму функціонування, реалізацію державних і регіональних програм розвитку освітньої сфери та мети діяльності системи освіти збереження відповідної структури навчального закладу, забезпечує кваліфікована реалізація управлінських функцій. Тому управлінська діяльність як засіб впливу на суб'єктів освітнього процесу, збереження специфіки закладу, його розвиток удосконалення, колектив освітнього закладу в цілому з метою впорядкування є беззаперечною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Зазначимо, що ряд дослідників займаються вивченням і виявленням потенціалу здібностей керівників освітніх закладів [3–6]. Цей аспект широко представлений у роботах Ю. Васильєва, Г. Габдулліна, В. Кричевського, Ю. Конаржевського, М. Поташика, В. Маслова, Р. Шакурова. В роботах В. Бондаря, Г. Єльникової, Л. Даниленко, Л. Калініної, В. Маслова, О. Пічугіної, В. Олійника, Т. Сорочан представлені наукові дослідження, які присвячені проблемі підготовки керівника до управлінської діяльності. Питаннями формування педагогічної та професійної компетентності займалися такі закордонні та вітчизняні вчені, як Н. Бібік, В. Байденко, І. Зязюн, Н. Кузьміна, І. Колеснікова, М. Лук'янова, А. Маркова, О. Овчарук, Є. Рогов, В. Сластьонін, В. Сериков, О. Савченко, М. Степко, Л. Хоружа.

Аналіз праць з проблеми компетентності (А. Бронська, Т. Гайворонська, І. Зязюн, М. Євтух, А. Маркова, В. Куніцина, Є. Табакова) дає змогу нам розглядати компетентність як якість особистості, її установки, професійні, педагогічні й психологічні знання та уміння [1; 3; 4].

Мета статті – теоретичне обґрунтування психологічних особливостей формування професійної компетентності майбутнього керівника в освіті.

Виклад основного матеріалу. Сучасний керівник – це людина, яка постійно працює над собою, над своїми професійними та особистісними якостями. Керівнику освітнього закладу необхідний великий запас складних управлін-

ських умінь: уміння ставити цілі, конкретизувати їх у вигляді завдань, проектувати та планувати роботу освітнього закладу, організовувати педагогічний процес, діагностувати, аналізувати, здійснювати моніторинг освітньо-виховного процесу та ухвалювати управлінські рішення на основі даних моніторингу.

Компетентність – це інтегративна характеристика особи, що відбиває готовність і здатність людини мобілізувати набуті знання, вміння, досвід і способи діяльності та поведінки для ефективного вирішення завдань, які виникають перед нею в процесі діяльності.

На думку С. Клепко, компетентність з'являється внаслідок обізнаності з певною системою фактів, яка передбачає вербальне та невербальне осягнення предмета, яке (осягнення) ми можемо назвати голографічним [1].

Сучасні науковці професійну компетентність педагога визначають як складну багаторівневу стійку структуру психічних рис викладача, що формується внаслідок інтеграції досвіду, теоретичних знань, практичних умінь, значущих для викладача особистісних якостей і має окреслені суттєві ознаки (мобільність, гнучкість і критичність мислення) (С. Демченко) [4]; інтегративну якість фахівця, який виявляє готовність до ефективної професійної діяльності (Ю. Пінчук) [3].

Зазначимо, що особливій уваги у процесі розвитку здатності особистості до майбутньої професійної діяльності потребує формування базових професійних компетенцій у процесі вивчення фундаментальних дисциплін. Ці компетенції за своєю сутністю є основою фаху (фахові), центральними та основоположними у структурі яких, згідно із класифікацією І. Бабина, ми визначаємо спеціальні [2].

Організація освітнього процесу, здійснення контрольних функцій, розподіл функціональних обов'язків між членами колективу не можливі без відповідного створення умов праці, визначення місця і функцій кожного педагогічного працівника, що реалізовується за допомогою управління [5].

Отже, ми можемо сказати, що побудова організації освітнього процесу будь-якого ЗВО залежить від компетенції керівника.

Компетенція – це сукупність взаємозв'язаних якостей особи (знань, умінь, способів діяльності, досвіду), відчужена, наперед задана соціальна вимога (норма) до освітньої підготовки особи, яка необхідна для її якісної продуктивної діяльності в певній сфері.

Слід зазначити, що управлінська компетентність керівника освітнього закладу розглядається, як систематизований і цілеспрямований процес, що спрямований на формування в індивіда компетентностей та компетенцій, які вдосконалюються завдяки саморозвитку та з метою ефективного його функціонування в освітньому

просторі, передбачає створення керівника нового типу. Поняття «управління освітою» визначено як цілеспрямована діяльність територіально-функціональних установ метою яких є реалізація єдиних і спільних для усіх рівнів функцій щодо створення оптимальних умов праці та навчання та системного механізму їх реалізації.

В сучасній науковій літературі професійна компетентність сучасного кваліфікованого фахівця є складним багатокомпонентним поняттям, яке характеризується з точки зору кількох наукових підходів: діяльнісного, професійного, контекстно-інформаційного, соціокультурного, комунікативного та психологічного [4]. Вищезазначені підходи не вичерпують наукового аналізу проблеми професійної компетентності повністю, а тому всі ці підходи знаходяться у взаємодії один з іншим і взаємодоповнюють один одного.

Поряд із поняттям «компетентність» в науковій літературі ми часто можемо спостерігати використання поняття «професійна компетентність». У своїх працях дослідники поняття «професійна компетентність» трактують по різному [1].

На прикладі таблиці 1 розглянемо детальніше визначення поняття «професійна компетентність».

Таким чином, професіоналізм управлінської діяльності керівника освітнього закладу – це сукупність компетенцій, які формуються в процесі професійної діяльності й дають суб'єкту (керів-

нику) змогу професійно виконувати управлінську діяльність у сучасних соціально-економічних умовах з урахуванням особливостей об'єкта управління, пов'язаних із вирішенням поставлених педагогічних завдань [5].

Для успішної організації діяльності в економічному, культурному, соціальному контекстах, необхідно, щоб керівники освітнього закладу пріоритетно одержували вимоги системно організованих моральних, інтелектуальних, комунікативних якостей. Отже, найважливішим завданням сучасної освіти сьогодні є її переорієнтація на визначення компетенцій, що забезпечують якість освіти, адекватну вимогам часу.

У результаті аналізу роботи вчених, з'ясувалося, що теорія і практика демонструє безліч варіантів класифікацій компетенцій. Ключовими компетенціями фахівця є такі, що універсальні для соціальної адаптації особистості, її вільної орієнтації в сучасному інформаційному та культурному просторі, розвитку її творчого потенціалу. Зазначені компетенції слід вважати загальнозначущими в єдиному освітньому просторі, а отже такими, які будуть сприяти вільному доступу до загальноєвропейських освітніх можливостей і послуг.

Визначено, що усі ключові компетенції спрямовані на вдосконалення якості навчання і характеризуються ознаками та мають загальні риси (див. табл. 2).

Таблиця 1

Підходи до визначення поняття «професійна компетентність»

№	Дослідники	Поняття	Трактування поняття
1	А. Маркова	Професійна компетентність	психічний стан, що дозволяє діяти самостійно і відповідально, володіння людиною здатністю та умінням виконувати певні трудові функції
2	Т. Браже	Професійна компетентність	ціннісні орієнтації фахівця, мотиви його діяльності, загальна культура, стиль взаємодії з оточенням, усвідомлення світу навколо себе і себе у світі, здатність до власного самовдосконалення і саморозвитку
3	Г. Курдюмов	Професійна компетентність	система знань, умінь і навичок, професійно значущих якостей особистості, що забезпечують можливість виконання професійних обов'язків певного рівня
4	А. Хуторський	Професійна компетентність	сукупність особистісних якостей керівника, де розкривається зміст даної властивості особистості з позиції сучасної управлінської, педагогічної діяльності керівника освітнього закладу

Таблиця 2

Характеристика ключових компетенцій

№	Компетенції	
	Загальні риси	Характеризуються такими ознаками
1	здатність до дії в нетиповій виробничій ситуації із врахуванням наявних обставин	багатофункціональністю, тобто компетенції є ключовими, якщо опанування ними дозволяє розв'язувати широкі коло проблем професійного та соціального життя
2	компетентність – система, яка складена з окремих підсистем: професійних кваліфікацій, ключових компетенцій або національних професійних кваліфікацій, на основі відбору і аналізу котрих складаються програми та курси навчання	міждисциплінарністю, тобто можуть бути застосовані у різноманітних життєвих та професійних ситуаціях
3	всі складові компетентності та компетентність в їх сукупності можуть бути сформульовані на різних рівнях, що підтверджується відповідними документами про освіту, дозволяє здійснювати професійну діяльність і продовжувати навчання, виключаючи тупиковість системи освіти	багатоаспектністю, тобто поєднують розумові процеси та інтелектуальні вміння

Таким чином, базовими компетенціями можна назвати такі, якими, по-перше, має володіти кожний член суспільства і які, по-друге, можна було б застосовувати в різних ситуаціях. Слід зазначити, що першою похідною від терміна «компетенції» виступають «базові компетенції», а другою похідною є «професійні компетенції», які розглядаються як складові професіоналізму.

Отже, сучасний стан розвитку суспільства вимагає від педагогічної та психологічної науки розв'язання складних завдань, спрямованих на розробку засобів, що сприяють розвитку майбутніх професіоналів. Можна розглянути процес підготовки майбутнього фахівця не як традиційну форму навчання, а як особистісний розвиток.

Однак, зазначимо, що пріоритетним завданням сучасної системи освіти – є підготовка кваліфікованого та конкурентоспроможного фахівця, який не лише володіє певним рівнем знань, умінь і навичок, але й може практично застосувати їх для успішного досягнення поставленої мети. За таких умов якісна професійна освіта має забезпечувати формування сукупності інтегрованих знань, умінь та якостей особистості – професійну компетентність фахівця [2]. Тому актуальною є проблема формування професійної компетентності майбутніх фахівців, зокрема менеджерів освіти.

В умовах прогресивних змін у суспільстві, докорінно змінюється значущість професійної освіти, в якій відбуваються прогресивні перетворення. Однією з особливостей сучасного етапу розвитку освіти є підготовка менеджерів освіти [6].

Найбільш зажаданими в освітньому закладі є не просто висококваліфіковані педагоги, а фахівці, здатні досліджувати навчально-виховний процес, планувати стратегії та тактики розвитку освітнього закладу та шляхи особистісно-професійного розвитку учнів, ухвалювати самостійні рішення, здійснювати корегувальну і контрольну-оцінюючу діяльність.

Зазначимо, що сучасний керівник освітнього закладу повинен мати такі якості особистості як готовність до безперервного розвитку, креативність, здібність до взаємодії, мобільність, аналітичні, прогностичні та інші здібності [5].

Сьогодні проблема управлінсько-педагогічної підготовки стає особливо актуальною, в умовах інноваційного розвитку освіти, необхідності впровадження управлінських механізмів в освітню практику. У зв'язку з цим зростає інтерес до проблеми управлінсько-педагогічної підготовки, адже управлінсько-педагогічна діяльність керівників освітніх закладів дозволяє забезпечити підвищення якості освіти, організувати такий процес навчання і виховання, при якому досягається найбільша його ефективність.

Таким чином, постає питання формування професійної компетентності у підготовці керівника

закладу освіти, здатного відповідати на сучасні запити суспільства в галузі освітнього менеджменту. У професійній компетентності керівника закладу освіти Л. Даниленко, Л. Карамушка [6] вбачають сукупність необхідних для ефективної професійної діяльності систематичних науково-філософських, суспільно-політичних, психолого-педагогічних, предметних та соціально-функціональних знань і умінь, відповідних особистісних якостей.

Науковцями (Л. Даниленко, Л. Карамушка) визначені такі компоненти професійної компетентності керівника ЗСО:

- знання, необхідні для педагогічної спеціальності або посади;
- уміння і навички, необхідні для успішного виконання функціонально-посадових обов'язків;
- професійні, ділові та особистісно-значущі якості, що сприяють всебічній реалізації власних сил, здібностей і можливостей у процесі виконання функціонально-посадових обов'язків;
- загальна культура, необхідна для формування гуманістичного світогляду, визначення духовно-ціннісних орієнтирів, моральних і етичних принципів особистості;
- мотивація професійної діяльності [6].

В. Маслов розглядає професійну компетентність керівника освітнього закладу як систему теоретико-методологічних, нормативних положень, наукових знань, організаційно-методичних і технологічних умінь, необхідних особистості для виконання посадово-функціональних обов'язків, а також відповідні моральні й психологічні якості. З цих позицій дослідник кожну функцію управлінської діяльності керівника ЗСО визначає певним обсягом знань та класифікує таким чином: методологічні, нормативні, загальнотеоретичні (психолого-педагогічні), організаційно-методичні, конкретно-посадові [5].

Зазначимо, що проблема управлінсько-педагогічної підготовки недостатньо вивчена у вітчизняному педагогічному досвіді (Ю. Бабанський, В. Беспалько, П. Гальперін, В. Маслов, В. Мельник, Ю. Петров, О. Сорока, Т. Сорочан), теоретичне і практичне розв'язання деяких питань в області педагогічного менеджменту не виходить за рамки розробок окремих педагогічних завдань. Важливим чинником у розробці проблеми є інтеграційний, багаторівневий, безперервний ієрархічний характер управлінсько-педагогічної підготовки. До сфери управлінсько-педагогічної підготовки залучаються всі галузі управлінської та педагогічної діяльності, особливості освітніх процесів, що додає ще більшу вагомість педагогічному аспекту даної проблеми [6].

Отже, сучасний освітній процес у закладах вищої освіти розвивається як соціально-педагогічна система, де суб'єкти цього процесу мають колективний характер, де зростає роль особи-

стості, індивідуальності викладача і студента, а, відповідно, і механізмів регуляції міжособистісних і ділових відносин в колективі. Слід зазначити, що це вимагає від майбутнього керівника глибоких знань в галузі соціальної психології спілкування, загальної та професійної педагогіки, педагогіки управління освітнім закладом. Стає все більш важливим відхід від авторитарних, адміністративних методів управління і перехід до економічних і психолого-педагогічних методів управління, що стимулюють творчу активність викладача, студента, їх прагнення до самоосвіти, самоудосконалення і вищих результатів їх спільної праці.

Визначено, що сучасний керівник – це людина, яка постійно працює над собою, над своїми професійними та особистісними якостями. Керівнику освітнього закладу необхідний великий запас складних управлінських умінь: уміння ставити цілі, конкретизувати їх у вигляді завдань, проектувати та планувати роботу освітнього закладу, організувати педагогічний процес, діагностувати, аналізувати, здійснювати моніторинг освітньо-виховного процесу та ухвалювати управлінські рішення на основі даних моніторингу.

Вітчизняні дослідники (Б. Косов, В. Лозниця) виділяють наступні риси успішного керівника (таблиця 3).

Аналіз практичного аспекту підготовки керівника освітнього закладу включає формування особистісно-професійних якостей, умінь і навичок реалізації методологічних, теоретичних і методичних знань. Зазначені аспекти між собою взаємопов'язані. Методологічні знання є умовою системного засвоєння знань і формування наукового світогляду, служать засобом підготовки до самоосвіти та засобом усвідомленого вибору управлінських рішень та вирішення продуктивних завдань,

впливають на формування особистісного компонента теоретичного мислення [5].

Ми вважаємо, що наявна характеристика готовності керівника освітньої установи до управління спрямована, насамперед, на оновлення, поповнення і поглиблення наявних знань, фіксує необхідні спеціалістські знання, уміння, якості, обов'язки, розкриває взаємозв'язки, співвідносячи посадові обов'язки з конкретними знаннями, уміннями. Таким чином, специфіка формування готовності керівника освітнього закладу до виконання професійних обов'язків полягає в тому, що вона здійснюється відповідно до особливостей управлінської діяльності.

На нашу думку, ефективність діяльності керівника освітнього закладу забезпечується не тільки управлінським, але й, значною мірою, рівнем розвитку процесуального компонента. Вже в стінах вищого педагогічного освітнього закладу під час навчання в магістратурі майбутній керівник повинен опанувати систему психологічних і практичних дій, професійними уміннями, які необхідні для доцільної регуляції його діяльності.

Висновки та пропозиції. Отже, аналіз стану досліджуваної проблеми дозволив зробити висновок, що особистісна позиція керівника закладу освіти, його професійні знання та уміння повинні формуватися на якісно новому рівні. Відповідно, в основі діяльності майбутнього керівника повинна лежати складна система його професійних і особистісних установок, стереотипів. Водночас важливо націлити всю роботу на корегування або вдосконалення професійно значущих переконань і ціннісних орієнтацій майбутнього керівника.

Перспективою наших подальших досліджень є вивчення емоційного інтелекту як чинника формування професійної компетентності майбутнього керівника в освіті.

Таблиця 3

Якості успішного керівника

№	Групи якостей	Якості керівника
1	Психологічні	Прагнення до лідерства, здатність до керівництва; вольові якості; готовність до розумного ризику; прагнення до успіху; здатність до домінування в екстремальних умовах; самодостатність особистості; комбінаторно-прогностичний тип мислення; стійкість проти стресу; адаптабельність, тобто швидка пристосовуваність до нових умов
2	Інтелектуальні	Прагнення до постійного самовдосконалення; схильність до сприйняття нових ідей і досягнень, здатність відрізнити їх від ілюзорних; панорамність мислення і професійна предметність; мистецтво швидко опрацювати, ранжувати інформацію і на цій основі приймати рішення; здатність до самоаналізу; вміння розуміти, приймати та використовувати з користю для справи думки, протилежні власним; психологічна освіта
3	Професійні	Уміння ефективно використовувати кращі досягнення науково-технічного прогресу; уміння заохочувати персонал за гарну роботу і справедливо критикувати; мистецтво приймати нестандартні управлінські рішення – здатність знаходити проблеми та рішення в тих умовах, коли альтернативні варіанти дій, інформація і цілі нечіткі або сумнівні; уміння ефективно і раціонально розподіляти завдання і виділяти на них оптимальний час; діловитість, ініціатива, підприємливість
4	Соціальні	Уміння враховувати політичні наслідки рішень; схильність керуватися принципами соціальної справедливості; мистецтво попереджати та розв'язувати конфлікти, виступати в ролі посередника; уміння встановлювати та підтримувати систему стосунків з рівними собі людьми; тактовність і ввічливість, переважання демократичності в стосунках з людьми; уміння залишатися цілим між «молотом» і «ковадлом»; уміння брати на себе відповідальність; беззастережне виконання правил, прийнятих організацією; уміння заохочувати персонал до відвертості та групових дискусій

Література:

1. Афанасьєва Л.В. Формування професійної компетентності майбутніх менеджерів організацій у процесі вивчення професійно орієнтованих дисциплін : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти». Кіровоград, 2013. 20 с.
2. Голоवेशко Б.Р. Мотиваційно-ціннісне спрямування майбутніх фахівців з менеджменту на успішну професійну діяльність. *Науковий огляд*. 2016. № 1 (22). С. 35–43.
3. Гура О.І. Психолого-педагогічна компетентність викладача вищого навчального закладу: теоретико-методологічний аспект : монографія. Запоріжжя : ГУ «ЗІДМУ», 2006. 332 с.
4. Демченко С.О. Розвиток професійно-педагогічної компетентності викладачів спеціальних дисциплін вищих технічних закладів освіти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. Наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти». Кіровоград, 2005. 20 с.
5. Маслов В.І. Наукові основи та функції процесу управління загальноосвітніми навчальними закладами : навч. посіб. Тернопіль : Астон, 2007. 150 с.
6. Освітній менеджмент : навч. посіб. / За ред. Л. Даниленко, Л. Карамушки. Київ : Шкільний світ, 2003. 400 с.

Kondratska L. V., Shukalova O. S. Psychological features of forming the professional competence of the future leader in education

This article deals with the studying of psychological features of forming the professional competence of a future leader in education. The competitiveness of the institution in the market of educational services and the quality assurance of education depend from the professional competence of the manager. The professionalism of the educational institution head's is a set of competencies are formed in the course of professional activity and give the manager the opportunity to professionally perform management activities in contemporary social and economic conditions, taking into account the peculiarities of the object of management, related to the solution of the set pedagogical tasks. The head of an educational institution must be able to set goals, specify them in the form of tasks, design and plan the work of an educational institution, organize the pedagogical process, diagnose, analyze, monitor the educational processes and make managerial decisions based on monitoring data.

In the conditions of expanding the functions of educational systems, orientation of education on humanization and professional and personal development of subjects of pedagogical systems. The most demand in the educational institution are not just highly qualified teachers, but specialists who are able to explore the educational process, to plan strategies and tactics of the development of educational institutions and ways personal and professional development of students, to make independent decisions, to carry out corrective and evaluation activities.

Formation of basic professional competences of the future manager takes place in the process of studying fundamental disciplines. The task of modern education today is its reorientation to identify the competences that provide quality education, adequate to the requirements of time. The basis of the future manager's activity should lie in the complex system of professional and personal attitudes, stereotypes. At the same time, it is important to target all work on correcting or improving professionally meaningful beliefs and values of the future manager.

Key words: *competence, Head of Educational Institution, system of education, management activity, education manager.*